Z minulosti v budoucnost.

Ku zahájení Národopisné Výstavy v Praze dne 15. května 1895.

O ještě jednou utkví v plném vděku
nám před očima, zjevy rozmilé,
než odplují tě navždy v proud věků,
než dozníte navždy svůj přelíj:
Sem světla se, vy chaty rozmanité
z niv, hor a lesů, z koutů vlasti všech,
vy bodrá, jako klícky z dřeva sbitá,
vy bělounké, jimž došky halí mech,
vy s hezkou prostotou, malbou nermělou,
z lip stíní stinnou, mátou zahrádky,
vy s pověstí rodné hroudy celou
a s kouzlem dětské plenky, pohádky!
Zas mezi vámi zkvétej chrpou, mákem
v cet lesklých zdobě stuhy hat
a zavíř pestrým veselím s ptákem
ál přízně, kterou plní kolovrat,
své mise vršení s dětí hlasem zpěvným,
tkal spolu s plamenem báje stoletými!

Kol s okem zaroseným zříme nění.
Svůj venku nechali jsme boj a svár,
kal všední a ſevnivosti jedy všemi,
a všichni cítíme vlav rodných čar:
Zde kolem vše jest naše, naše stejně
a naše pouze; matky jedné dech
zde ochvívá tu všechny blahodějně
v jedno ladí tlukot srdcí všech.
Z hor, dolin všech od Tater po Šumavu,
z lich vlastí všech, kde český slyšet zvuk,
jsme shromáždění tuto v ždaném davu
a vítáme se tiskem družných ruk.
A jsme tu sami spolu, jako bratři,
když v jizbě shromáždí se rodinné;
kam zříme kol, nám samým všechno patří,
vše bez pomocné ruky jediné
sem snešeno, jest naším vlastním dílem
a poznat samy sebe naším cílem.

Zde básník nehledává s umnou pílí
k fanfáře slavnostní slov chladný lesk,
zde samoděk se ruka do strun chýlí,
z nichž tryská duše plná ples i stesk.
Co stále hledal, za čím toužně zíral,
když vinily se klasy širá pláň,
co po lukách i hájích různo sbíral,
by pravým věncem ozdobil svou skráň —
vše rázem shrnulo se kolem něho
v sad přebohatý netušených krás,
a plná dýše, září z tono všeho
duch rodné země, vlastní lidu ráz.
Jest pěvci, jakby měl se do zápasu
dát za ty vděky vzácné s Duchem času:

"Stůj, duchu zlý, ty duchu věčné změny!
Již zvál nám květů tisíce tvůj let —
chceš smést i skrovné ty, jež ušetřeny?
Spiš, co's nám urval, všechno vydej zpět!
Za přítomnosti chladné, nudné rysy
vrať minulosti svěží, pestrý vděk
zas krajům našim všem, jak zářil kdysi,
jak z tisícerých zvonil zpěvanek,
ať z hrobu vzkříšen znovu zkvete všady
ten starý život prosté ryzí vnady!"

Leč marný vzdech. Čas nikdy nezastaví
svůj věčný krok, jenž mění země líc,
vše staré bez ustání v nové taví —
co včera byli jsme, dnes nejsme víc.
Vždy v nových myšlenek a citů vření
do nitra národů vlá jeho duch,
a s nitrem tím i vnější tvar se mění,
i kraje vzhled a všechen žití ruch.
V před národ musí, dál! Jen zachová-li
v tom proudu světovém svůj vlastní byt,
od vlastní podstaty se neoddálí,
své jádro nedá za plev cizích třpyt,
když v dědictví, v němž věků práce leží,
v brak vetchý pohrdavě nehodí,
než co tu dobré, krásné, plně střeží,
neb v duchu vlastním nově obrodí,
když lidstvu prospívá, své slouží době,
leč dbá, by předem věren zůstal sobě.

My chvíli stanuli a zříme kolem
jak hospodář, jenž shlédá jmění své,
vše, co mu zkvétá, zraje sadem, polem,
svůj dům a všechno v něm, co vlastním zve,
co přičinění jeho shromáždilo
i z otců dědictví co ještě zbylo,
i v sebe sama noří zkumný hled,
své síly váží, jak dál jíti v před —
Tak obzíráme národní své statky
a hrdě můžem' hlavu vypjati:
Ať cokoli nám urval osud vratký,
dost zbylo přec, jsme dosud bohati.
Zde leží poklad ještě ne, h braný,
jenž cele náš, v němž ryzím každý skvost,
kde z drahokamů ti-iceré hrany
nám nezkalená svítí původnost.
A rez nechť hi dá na některé kráse,
nechť vetší snad nepotřebnou zdá se,
jen pilník přiložme a přizpůsobme
tvar sestárlý za novým úkolem,
a v duchu témž zas nové zdoby robme,
jenž ze všeho zde mluví kolkolem —
ve vlastním duchu, vlastním po způsobu,
jen upraveném vhod pro jinou dobu.

O, chutě nořme se v ty prosté krásy,
nechť k novým krásám duch se oplodní
z té, která k nám tu odevšad se hlásí,
z té dosud jaré duše národní,
nechť přilnutím k těm květům rodné půdy
sil nových svěžest nabereme v údy,
ši k cizích zbavme se v tom čistém zdroji —
Dál s lidstvem, dál! Však zůstaňme vždy svoji!

Svatopluk Čech.

Rychlé vlaky do Chicaga.

'Omaha&Chicago zvláštní rychlík' na dráze Chicago & Northwestern vyjíždí denně z Omahy 5.45 odpoledne, přijížděje do Chicaga v 8.45 příštího rána. "Northwestern vlak č. šest" vyjíždí z Omahy denně ve 4 hod. odpoledne a přijíždí do Chicaga v 8. 15 příští ráno. Oba vlaky jsou co nejpohodlněji zařízeny, obsahují Wagnerovy a Pullmanovy spací vozy, jídelní vozy, jakož i vozy pohovkové.

Písárna k prodávání lístků

GEO. F. WEST,

89tf) 1401 Farnam ul., Omaha, Neb

Zahájení Národopisné výstavy v Praze.

Ve chvíli, kdy krásnou tuto zvěsť posýláme k Vám za oceán, rozlétly se již brány výstavní všemu národu. Jubilejní rok nezapomenutelné výstavy zemské, od nížto již čtyři léta uplynula, žije letos poznovu a bohdá způsobem ještě skvělejším v pestrém městě u královské obory, do něhož sneseny jsou celé dějiny o životě, rozvoji, minulosti i přítomnosti lidu československého, o tichém a pracovitém jeho žití venkovském, o jeho mohutnění ve starých městech českých o jeho zápasech politických i kulturních, o dalekých krajinách, v nichžto český lid nezapomíná staré své vlasti, o novém rozkvětu českého ducha i síly české ve všech oborech života moderního. Jakžby nezaplesal při tom každý věrný své vlasti syn, jakžby znovu a znovu nespěchal v naše město výstavní, kdež výkvět lidového života československého hlásá všemu národu, ba národům všem, že byli jsme a budem vlastní silou, vlastním duchem, vlastní prací, vlastní poctivostí. — — —

Již o půl desáté hodině dopoledne scházely se 15. května v ústřední síni národopisného paláce zástupci našeho života národního, jež vítal výkonný výbor Národopisné výstavy československé s předsedou svým hr. Lažanským v čele. Ve směsi překrásně se vyjímaly roztomilé kroje českého lidu, jenž byl zde zastoupen z různých končin vlasti československé.

Ústřední síň paláce národopisného byla dekorována — právě tak jako celé výstaviště — především a skoro výhradně v barvách království českého. Královský pavilon uprostřed ústřední síně v novém arrangementu ozdobil se těžkými zelenými draperiemi a v něm umístěna byla veliká socha světce Václava. Po obou stranách přední části této místnosti postavena ve dva polokruhy sedadla pro hodnoty, v bohaté zeleni skoro zatopená; vchody do obou křídel byly přiměřeně dekorovány a jimi prokukovalo obrovské bohatství krajinských a systematických oddělení, dokončovaných právě v obou těchto křídlech.

Přesně o 10. hodině zahrčely od brány výstavní kočáry provázeny jízdní četou Sokola a přijížděly ke vchodu národopisného paláce. Přijel protektor výstavy starosta měst pražských pan Čeněk Gregor s hrab. Harrachem, členy výkonného výboru, členy městské rady, četnými předsedy výstavy atd. Všichni přijížděli na kočárech bohatě okrášlených fábory v barvách národních a kočové byli namnoze oděni v národní kroje.

U vchodu do národopisného paláce očekával všechny tyto hodnosty hr. Lažanský s řiditelem F. A. Šubertem a ostatními členy výkonného výboru a uvedl je do ústřední síně. Krátce po 10. hodině přijeli nejvyšší zemský maršálek kníže Jiří Lobkovic a brzy po něm místodržitel hr Thun. Když byla celá tato sezvaná společnost se dostavila, byla doprovozena do královského pavilonu v ústřední síni. Byli tu již přítomni téměř všichni zemští a říšští poslanci z Čech, Moravy a Slezska, s nimiž přijel též Slovinec Laginja. Když vstoupili hodnostáři do vnitř paláce, ozvaly se velebné zvuky varhan a "Hlahol" zazpíval vznešený chorál sv. Václava.

Na to ujal se slova předseda výstavního výboru, hrabě Lažanský, kterýž v delší řeči poukazoval na význam výstavy, při čemž hlavní důraz kladl na ono faktum, že vzdor všemožným překážkám podařilo se vlastní silou tu zvítěziti. Podobným směrem mluvil i protektor výstavy, starosta pražský, p. Č. Gregor, kterýž zakončil řeč svou slovy následovními: "A vše toto lide český vykonal jsi vlastní silou a vlastní pílí, bez pomoci, bez záštity, bez podpory a proto nemohu jinak, než puzen jsa vděčností provolati: Tobě, lide československý, budiž sláva, sláva, sláva!"

Sluší podotknouti, že řeči obou řečníků nebyly jen mluveny a čteny, ale že byly předneseny s vroucím vlasteneckým citem tak, že srdce cítilo, co ústa mluvila. Při tom zajímava byla skupina pod baldachýnem, kde stáli uprostřed před sochou sv. Václava místodržitel hrabě Thun s hodnostáři. V tváři místodržitelově nepohnul se ani sval při celém aktu. Jen oči bedlivě v pravo v levo sledovaly každé hnutí....

Nezapomenutelný pak byl dojem po řeči starosty Gregora. Když skončil provoláním slávy národu, zahlaholila nejen z galerii, ale i v zástupech národní hymna "Kde domov můj." Mohutné její zvuky s hlaholem varhan chvěly celou budovou. Zpíval kde kdo — srdce se chvěla, oči rosily. A po zpěvu zaburácel palácem jásavý potlesk a hromové "Na zdar!"

Vzrušující okamžik, plný nadšení, vědomí, síly!

V očích vládních dobře zapsán nebude....

Když byl skončen v ústřední síni národopisného paláce slavnostní akt zahajovací, odebrali se zvaní hosté k prohlídce výstavy, při čemž je provázeli členové výkonného výboru. Procházky té zúčastnil se i nejvyšší zemský maršálek kníže Lobkovic a místodržitel. Četa Sokolů tvořila špalír na cestách, kudy se společnost ubírala. Vyšedše levým křídlem národopisného paláce, sešli hosté svahem ku skupině staveb lidových, kdež je z věžky kostelíku uvítal hlas dvou zvonů. Obešedše vesnici, odebrali se do Staré Prahy, pak do Kokořína a po 11. hodině odejeli.

Zatím co se v ústřední síni národopisného paláce děl slavnostní akt zahajovací, chystal se v obrovské prostoře výstavního amfiteatru balon "Ressl" k první své plavbě výstavní. Zvolna zvedal obrovské své tělo nad zemí a po jedenácté hodině byl již naplněn, ve čtvrt nadvanáct vyplul s mohutným nápisem: "Národopisná výstava československá je zahájena!", letěl hlásat radostné této zvěsti nad Prahou a nad daleké okolí. Když vzlétl, vysypal se z něho déšť drobných lístků a mimo to vzlétly z něho malé balonky, které arci brzy zmizely očím obecenstva. V koši balonu byli kapitáni pp. Hůlka a Vandas, jež do vzdušných výšin provázel hlučný jásot z výstaviště. V 11 hod. 55 minut snesl se balon, za silného deště v Dřevčicích u Brandýsa n. L. a ještě večer dopraven byl do Prahy.

Po vzletu balonu otevřena byla výstava obecenstvu širšímu. Toto Toto plníc širé prostranství před vchodem proudem mohutným tlačilo se v před i byla zjevna snaha nejednoho ze zástupu, vkročiti první do výstaviště. Tím šťastným, který první u pokladny lístek si koupil a první s tímto lístkem na výstaviště vkročil a tím postavil se v čelo statisícům a jak pevně doufáme, milionům, jež po něm následovati budou, byl pan Josef Choděra, chenik ze Zvoleněvsi.

Celkem odpoledne navštívilo výstaviště 2857 osob, vstupné zaplativších. Tato návštěva jest velice potěšitelna, uvážíme-li, že za vstupné bylo výstaviště otevřeno až odpoledne, že po celé skoro odpoledne pršelo a v 8 hodin večer že se již včera výstava zavřela. Mimo to dlužno připomenout, že přední zástupci pražské společnosti byli k zahájení výstavy pozváni a že v počtu osob vstupné zaplativších nejsou tudíž zahrnuti, ač by jinak jistě byli včera výstavu navštíviti.

Ve čtvrtek dne 16. května a vzdor mizernému počasí navštívilo výstavu 23,716 osob platících.

Též slavnostně — slavně zahájena byla naše národopisná výstava, na níž jsme se leta těšili, o níž po tři roky jsme pracovali.

K úplnosti referátu dle povinnosti dodáme ještě jen obrázek výstavy jak jsme ji při zahájení shledali.

Od brány svěže ozdobené, vlajícími prapory národními a s pestrými znaky na mohutném oblouku, pod nímž se teprve dostavují malebná vrata pro vjezd ekypáží, zahneme hned na pravo, potěšivše se jen pohledem na zelený koberec záhonů před národopisným palácem a vůbec celé prostranství, jež osvěžuje, ale i mění mnohé vzpomínky z výstavy jubilejní. Hned na pravo za budovou administrační, vkročíme do osady Čechů amerických, do celé skupiny budov, z nichž mnohé velice zajímají zvláštností svého slohu. Úplně dokončen je z nich již jednoduchý americký kostelík, v němž instalovali katoličtí Čechové američtí. Celé okolí působí přes všechnu nehotovost některých objektů velice pěkně, leda až na kout u české chalupy, kde byla do včerejška kantina pro dělnictvo a kde její trosky zbyly v hrozném neladu. Veliký pavillon hasičský hotov bude v několika dnech, pavillon sokolský se však teprve buduje. V pavillonu pro pravěk zemí českých (bývalá budova živnostenské banky) je již instalována; v Kokoříně poutá zástup návštěvníků veliké diorama pp. Aleše, Jansy, Maška a Bartoňka. Místnosti turistické exposice jsou již zařízeny, válečnické oddělení — z něhož se prozatím pyšní v nádvoří husitský vůz z XV. století — bude hotovo co nevidět. Vnější pohled na hrad Kokořín se dosud doplňuje; jmenovitě buduje se k boku jeho veliký betonový most. Z dolejší části výstaviště, která jest docela ještě neupravena pro pokračující stavbu obrovského amfiteatru, bude na tuto část hradu zajímavý pohled. Vnitřek divadelní budovy — až na oponu — je celkem již dokončen, vnějšek se rychle dokončuje. Minuvše divadlo ocitli jsme se v nejpestřejší, nejnákladnější a nejkrásnější části výstavy. Zde je Stará Praha — už hotova a velikolepostí svého celku unášející k nepokrytým výrazům podivu — dokončovaná budova zpěvní síně p. Šmídovy i restaurace p. Myškovy, kteréžto obě budovy bohatým svým slohem docela doplňují malebný ráz Staré Prahy, řada romantických budov, o nichž teprve nutno se zmínit důkladně—a pak, nad jiné krásnější, veliká skupina staveb československých, celá vesnice i s kostelíkem a nefalšovaným životem, největší triumf výstavy národopisné! Je již zařízena skoro úplně, překvapuje dokonalostí svých objektů, udržuje se houževnatě ve všech hovorech výstavních návštěvníků. Sama o sobě by stačila na zvláštní výstavu: v bohatém rámci výstavy celé vyjímá se tím okázaleji. Přes alej sousedí s ní valašská dědina, rodná její sestra malebností i hodnotou, kus krásné idylly, která teprve a po zásluze upoutá pozornost, až zasvitne boží slunce na její návrší a až i svým obyvatelstvem ožije. — Tak jen letem prohlédli jsme si výstavu, ovšem jen potud pokud s programem svým národopisným souvisí. — Mimo to je tu však ještě jedna výstava, vlastně nutná součásť každé výstavy jakožto podniku pro úplný a zvláštní život výstavní. Jsou to zábavné projekty v případném slohu lidovém, rozlehlá prostranství pro promenádu a t. d. Částečně lze v to zařadit i budovu nového průmyslového paláce, která imponuje svou rozlohou i krátkou dobou, v níž byla zbudována. Ač se na jejích střechách dosud pracuje a třeba že se v posledních dnech musila rozšířit novými přístavky, je vnitřek její úplně zařízen. Čeští průmyslníci a živnostníci stvořili zde ve výstavě národopisné novou výstavu průmyslovou. Všechna čest! Pod svahem u fontány — která se přestavuje a bude vítěznou soupeřkyní fontány z r. 1891 — zvedají se dvě veliké restaurace, právě to hotely, zbudované vinohradským a smíchovským pivovarem. Za valašskou dědinou na stráni útulná pivnice Šochůrkova, hned nad ní roztomilý domek páně Hamzova cukrářství, před národopisným palácem parádní budova pana kavárníka Titěry — toť jen tak v několika a neúplných datech obraz o nových místnostech, kde budeme píti. Ochutnavárny? ! Arciže — ochutnavárny: a sice ještě důkladnější, pohodlnější a tedy lákavější než v roce jubilejním Už v nich bylo dne 16. května živo, leckde i nabito — nu, pomoz pánbůh! — — —

Mezi četnými telegramy, jež k otevření výstavy došly, nalézaly se i dva telegramy z Ameriky a sice:

"Vzdor překážkám vykonáno dílo velkolepé, 'Sláva výstavě!' — Farník, zpěvák, Chicago, a

"Národopisná, Prague, Bohemia. Počátku sláva, ukončení zdar, dále v před v boj k vítězství." — Čechové, Clarkson.

Paroplavební lístky

ze všech a do všech stanic v Evropě jsou na prodej v městské úřadovně Burlington dráhy v čísle 1324 Farnam ul., Omaha, Neb. Všechny linie jsou zastoupeny. Ceny nejlevnější. Navštivte neb dopište na městského dopravního jednatele J. B. Reynolds, 1324 Farnam St., Omaha, Neb. t7x5

— **Nechuť k práci, omrzelosť, ospalosť, jarní nemoce a vyrážky odstraní nejdříve Severův Krvečistitel. Čistí krev, sílí tělo.** (th

FRANK CUBA,

ČESKÝ PRÁVNÍK,

SCHUYLER. - - - NEB.

Zastupuje při všech soudech, pojišťuje proti ohni u nejspolehlivějších společností, půjčuje peníze na nemovitý majetek, vymáhá dědictví z Čech atd. T26-tf

ROZEMLETE si sami kosti šroty, mušle, Graham mouku a kukuřici v **$5 ručním mlýnku** (F. Wilsonův patent.) 100 proc. získáno v chovu drůbeže. Cirkuláře a odporučení zdarma.

48 m3 WILSON BROS., Easton, Pa.

Užívejte Trinerovo lékaři odporučené

HOŘKÉ VÍNO

kteréž lze dostati u velkoobchodní likérní firmy

Louis Sievers & Sons,

312 a 314 5th ave., Chicago, Ill

Žádejte Trinerovo hořké víno ve všech českých lékárnách a čelnějších hostincích. T4-3m

Jos. Triner, hlavní jednatel.

BEROUN

PRO

Čechy

Každý Čech V AMERICE měl by míti náš nový spisek — o —

BEROUNU,

Nestojí to nic jej obdržeti a může míti pro vás značnou cenu.

Zašlete svá jména na:

James Kluzák, českého vystěhovaleckého jednatele,
713 Pioneer Press Bldg St. Paul, Minn
.... anebo na ....
Hopewell Clark, pozemkového komisaře St. P. & D. Ry., St. Paul, Minn.

Nekupujte nikde pozemek až budete čísti o

OSADĚ . . . . BEROUNSKÉ.

Na prodej dobrý parostroj 12 koňský lehatý, z druhé ruky, levně. Bližší sdělí administrace Pokr. Západu